

SZAKDOLGOZAT

Gelencsér Ágnes
Ménészgazda szak

Keszthely
2023.

Magyar Agrár- és Élettudomány Egyetem

Állattenyésztési tudományok Intézet - Georgikon Campus

Ménészgazda szak

Fogyatékosággal élők a lovasturizmusban

Belső konzulens: Dr. Bartos Ádám Sándor
Egyetemi docens, Szakkoordinátor

Külső konzulens: Topár Zsolt
Magyar Fogyatékosok Lovas
Sportszövetsége elnöke

Készítette: Gelencsér Ágnes
BP4G9B
nappali tagozat

Intézet/Tanszék: Élettani és Takarmányozástani
Intézet / Takarmányozástani és
Takarmányozás-élettani Tanszék

Készthely

2023.

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés és célkitűzés	4
2. Irodalmi áttekintés.....	5
2.1 Fogalmak.....	5
2.2 A lovasturizmus múltja és jelene.....	8
2.2.1 Patkós minősítés.....	10
2.3. A lovas terápiáról.....	14
2.3.1 Gyógypedagógiai lovaglás	14
2.3.2 A lovas terápia haszna.....	14
3. Saját tapasztalatok - Boldogság	16
4. Saját kutatás	23
5. Következtetések és javaslatok	28
5.1 Következtetések.....	28
5.2 Javaslatok.....	28
6. Összefoglalás.....	30

„Van valami a lovak külsejében, ami jót tesz az ember bensőjének” / Churchill/

1. Bevezetés és célkitűzés

A lovak tükröt mutatnak nekünk. 3 éves korom óta, amikor először ültem lovon, a lovak szerelmese lettem. Azóta szerves része az életemnek a lovak szeretete és a lovaglás. A lovasturizmus sokszínűsége fogott meg igazán, így nem volt kérdés számomra milyen témában szeretném megírni dolgozatomat. Olyan szemszögből szeretném megközelíteni dolgozatom témáját amelyről manapság kevés embernek van ismerete. Hazánkban rengeteg olyan gyermek, felnőtt él, akiknek valamilyen fogyatékoságuk van. Az emberek előítéletesek, e-miatt bizonyos esetekben hátrányba kerülnek egészséges társaikkal szemben, amit én nem tartok, érzek helyesnek. Már maga a fogyatékos szó is olyan lealacsonyítóan hat, pedig ők ugyanolyan emberek, mint bárki más. Ugyan úgy tudnak sírni, nevetni, és nagyon tudnak szeretni. Mindig is közel álltak hozzám. Régebben, magamtól tanulgattam jelnyelvet, ami a siketek nyelve, és Braille-írást, amit a vakok használnak. Én magam koraszülött vagyok, ez nálam csak annyiban nyilvánul meg, hogy szemüveges vagyok. Szakdolgozatom írásakor gyakorlatomat a Magyar Fogyatékosok Lovas Sportszövetségénél végeztem. Ott volt szerencsém rengeteg olyan kisgyereket és családját megismerni, akik valamilyen fogyatékosággal élnek. Nincs annál nagyobb boldogság, amikor látom, hogy ezek a gyerekek mosolyognak, nevetnek a ló hátán ülve.

Dolgozatom megírásának célja, hogy a lovasturizmust a fogyatékos családokra fókuszálva mutassam be.

„Az egyenlőség érzése velünk születik. A gyermek csak a korkülönbség alapján osztályozza az embereket.” /Gárdonyi Géza/

2. Irodalmi áttekintés

2.1 Fogalmak

Fogyatékoság:

A 2013. évi LXII. törvény § (1) meghatározza a fogyatékos személy fogalmát. „Fogyatékoság alatt olyan tartós vagy végleges – veleszületett vagy szerzett- érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi vagy pszicho szociális károsodást illetve ezek bármilyen halmozódását értjük, amely a környezeti, társadalmi, és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja. „

Ez egy állapot, nem pedig valamilyen betegség.

Típusai:

Mozgássérültség:

„Fiziológiai fogyatékoság, amit nehéz egységes kategóriaként kezelni mivel kiterjedtsége és súlyossága eltérő lehet. Főbb típusai: agykárosodás utáni rendellenességek, petyhüdt bénulások, ortopédiai elváltozások, amputáció, végtaghiányos fejlődési rendellenességek. A mozgássérült személy viselkedési lehetőségei meglehetősen beszűkülhetnek a mozgásszervi sérülés, illetve más járulékos szervi károsodások vagy krónikus betegségek miatt. „

Látássérültség:

„A látássérültség vagy látászavar az éleslátásnál rosszabb látást jelent, elsősorban gyengébb látásélességet, de érintheti a látóteret, és a tér- vagy a színlátást is. Bármely terület károsodása esetén látászavar tapasztalható, amit a szerint értékelnek, hogy gondot okoz-e az olvasásban, tájékozódásban, vagy a cselekvésekben. Súlyosabb esetekben teljes vagy részleges (csak fényérzékelés) vakságról illetve gyengénlátásról beszélhetünk. „

Hallássérültség:

„A halláskárosodás a hangok iránti érzékenység csökkenését jelenti, aminek a mértékét a beszédfrekvencia alapján vizsgálják, erősségét pedig decibelben mérik, külön-külön mindkét fülön.

Ha ennek erőssége mindkét fülön legalább 30 decibel, akkor nagyothallásról, ha mindkét fülön legalább 90 decibel, akkor siketségről beszélünk.”

Siketvakság:

„Siketvakságról akkor beszélünk, amikor a látás és a hallás is annyira sérült, hogy az egyik érzék sérülése a másikkal nem kompenzálható (kiegyenlíthető) megfelelően. „

Beszéd fogyatékoság:

„Beszédhibán nem csak a beszéd különféle rendellenességeit értik, hanem a vele összefüggésben lévő írás-olvasási hibákat is. A súlyosság szerint megkülönböztetnek beszédhibákat, beszédzavarokat, és beszéd fogyatékoságot. A beszédre való tartós képtelenség a némaság.”

Értelmi fogyatékoság:

„Az értelmi fogyatékoság – idegen szóval oligofrénia- olyan állapotot takar, amelyben az értelmi képességek jelentősen az átlagos szint alatt maradnak. Az orvosi szemlélet szerint akkor beszélhetünk intelligenciacsökkenésről, ha az IQ mutató nem éri el a hetven pontot. Az IQ mutató alapján hagyományosan három súlyossági fokot különböztetünk meg: enyhe, közép súlyos, és súlyos. „

Autizmus:

„Olyan idegi-fejlődési rendellenesség, ami csökkent mértékű szociális kapcsolatokban, és kommunikációs képességekben, illetve abnormális (rendellenes) viselkedési és érdeklődési mintázatokban mutatkozik meg.”

Többszörös fogyatékoság:

„Többszörös fogyatékoság esetében több fogyatékoság együttes jelenlétéről van szó, amelyek lehetnek függetlenek vagy egymás következményei. Abban az esetben, ha a fogyatékoságok egymástól függetlenek, halmozott fogyatékoságról beszélünk, míg ha az egyik a másik következménye, megkülönböztetjük az elsődleges, és a másodlagos fogyatékoságot.” (Internet 4)

Lovasturizmus:

A lovasturizmus a lóval, lovaglással szoros kapcsolatban álló, elsősorban turisztikai tevékenységek összefoglaló neve. A lovas túrák, bemutatók, rendezvények éppúgy, mint a vadászlovaglás, solymászat, vagy az utóbbi időben népszerű lovastáborok tartoznak bele. Nem képezik részét a lovardai szolgáltatások (bértartás, belovaglás...), a lovassport, valamint a gyógylovaglás.

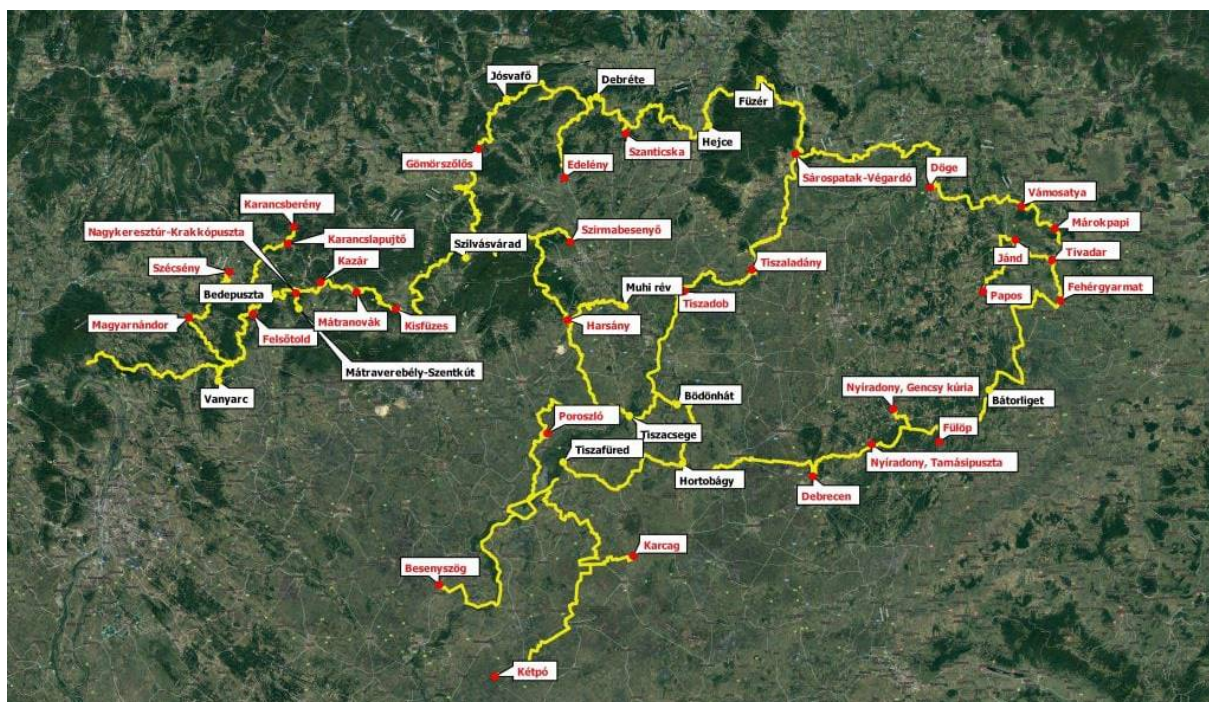
Lényege: a ló, a lovaglás szeretetének, a lovaskultúrának széles körben való elterjesztése, valamint az elgépiesedett ember visszacsábítása a természetbe. (Bartos és Bányai, 2012)

„Nem itt, nem itt van az én világom, Más vidék az, ahova én vágyom!” / Arany János/

2.2 A lovasturizmus múltja és jelene

Az idegenforgalom a gazdasági fellendülés hatására erős fejlődésnek indult világszerte. Az embereknek egyre több lett a szabadideje, így megnőtt az igény arra, hogy azt tartalmasan töltsék. Napjainkra az idegenforgalom a legnagyobb forgalmat lebonyolító iparág lett a világon. A turizmuson belül a ló, a lovasturizmus különleges helyet foglal el. Főként Európában a ló mára szinte valamennyi korábbi tevékenységi köréből kiszorult. Az embernek a természet, az állatok iránti vágyódása, valamint a több mint hatezer éves ló-ember kapcsolat volt az, ami megnyitotta a kaput a ló számára, hogy egy új szerepkörben teljesebben ki. (Bartos és Bányai, 2012)

A lovasturizmus hazánkban történő megjelenése Tamási Áronhoz és Móricz Zsigmondhoz köthető. Az ő írásaik révén jutott el Bugac híre Nyugatra (a lovasturisztikai szolgáltatások kiemelkedő helyszíne volt). Az első szakmai bemutató 1933-ban volt. 1934-ben, egy évvel később pedig az első lovastúra zajlott holland vendégek részvételével. Ezután harminc év kihagyás következett, amit követően külföldi lovasok igényei alapján az IBUSZ (Idegenforgalmi Beszerzési

1. ábra Túraútvonal megállóhelyekkel (forrás: <https://csodalatosmagyarország.hu/hirek/itthon/lohaton-eszak-magyarorszagon-1800-kilometer-turaut-31-lovas-megallo/>)

Utazási és Szállítási Rt.) ismét megkezdte a lovastúráknak a szervezését, amik közül az első Tihanyban volt, valamint 1963 óta rendezik folyamatosan a Nagyvázsonyi Lovasjátékokat is. A fellendülés ezen szakasza annak köszönhető, hogy főleg német nyelvterületen merült fel a lakosság

körében az igény, arra, hogy a lovat a munka mellett az aktív, és minőségi szabadidő eltöltésére is használják. A természeti tényezők mellett hazánk azért is népszerű célpont volt, mivel a nagyméretű gazdaságok lehetővé tették, hogy jóformán szabadon átlovagolható legyen. A világhoz a lovasturizmusnak az 1980-as években következett be, amikor már az ország középső részein is szállást, és teljes ellátást tudtak biztosítani, mind lónak, mind lovasnak. Akkoriban azonban végzettség nélkül, sportszerkölcsönzői engedéllyel is lehetett lovardát nyitni (nem volt szükség minimális szakmai jártasságra, sem működési engedélyre a lovasturisztikai vállalkozás indításához), melynek következménye volt a szolgáltatások minőségének romlása, ami végül a külföldi, jól fizető vendégek elmaradásához vezetett. Valamint az 1990-es évek hanyatlásához a birtokrendszerben megfigyelhető elaprózódás is nagymértékben hozzájárult. (Internet 1) 1998-ban megalakult a Magyar Lovasturisztikai Szövetség. A szervezet elsődleges célja volt, és jelenleg is az, hogy előmozdítsa a hazai lovas ágazat piacra jutását, javítson a szolgáltatások minőségén, a vendégkört növeljék azáltal, hogy megszervezik a szolgáltatók továbbképzését, végül, hogy elősegítsék a lovas létesítmények eredményes működését. (Bartos és Bányai, 2011) Bevezette a vendéglátáshoz hasonlatosan (csillagok) a patkós minősítést. Az utóbbi években nemcsak a minőségi szolgáltatásnyújtás terén próbál segíteni a kormányzat az ágazaton. Az infrastruktúra fejlesztése is folyamatban van. 2021 ősszén adták át Magyarország 1800 kilométeres lovas turisztikai útvonalát (1. ábra), ezen kívül még három hasonló útvonalat terveznek. (Internet 1)

Manapság a sokszínű Magyarországon a lovak szerelmeseit várja a kétszáznál is több fogadóhely, ami saját istállóval, lovardával rendelkezik. Számos helyen található lovasiskola. Azok, akik lovagolni vágnak mehetnek lovas vagy fogatos túrára, megtanulhatnak fogatot hajtani, vadászlovaglason vehetnek részt, esetleg cigánykocsival utazhatnak. Több létesítményben folyik idomító és ugró képzés is.. A hazánkba látogató vendégek közül sokan a pusztát a speciálisan magyar látványossággént ismert bemutatók miatt keresik fel, ahol magyar huszárok vagy honfoglaláskori hagyományőrzők, csikósok műsorát tekinthetik meg eredeti környezetben. Egyedülálló a Pusztá-ötös vagy ismertebb nevén a Koch-ötös. A Hortobágyon és Bugacpusztán a nomád pásztorélet hagyományait, tárgyait, eszközeit, épületeit többfelé őrzik és ápolják. Itt élnek őshonos állataink: a magyar szürkemarha, a rackajuh, és a bivaly. A jellegzetes csikósgúnya és a karikás ostor a magyar csikós sajátja. Valamint csak ebben a térségben jellemző Európában a patrac, a heveder nélküli csikósnyereg. A magyart lovas nemzetnek tartják, hiszen történelmünkben fontos szerepet játszott a ló és a lovaglás. (Internet 5)

2. ábra Patkós minősítés (forrás: <https://www.3rbiofarm.com/hirek/biofarm-lovarda-5-patkos-minositest-kapott>)

2.2.1 Patkós minősítés

Ez a minősítési rendszer 1998-ban Európában egyedülálló módon került kidolgozásra. Ennek a segítségével létrejött egy olyan adatbázis, ami a hazai lovas szolgáltatókat tömöríti össze. Magát a minősítést a Magyar Lovasturisztikai Szövetség által kijelölt szakemberek végzik. Azok a létesítmények, amik megfeleltek az egyes kategóriáknak szerepelnek a Magyar Lovasturisztikai Szövetség honlapján és kiadványaiban (1. táblázat) (2. táblázat), valamint megkapják a minősítést igazoló táblát. A rendszerbe való bekerülés önkéntes.

A minimális feltételek a lovarda törvény alapján (Önkormányzati Minisztérium 14/2008. (XII. 20.) rendelete):

- minimum 3*3 méter alapterületű bokszok
- minimum 2,5 méteres belmagasság a lovardában
- minimum 150 négyzetméteres pihenőkarám
- minimum 800 négyzetméter alapterületű elkerített lovaglókarám
- minimum 5 lovagolható és felszerszámozható ló
- legalább 1 fő lovastúravezető (A szolgáltatás idejére legalább egy képesítéssel rendelkező személynek jelen kell lennie)

A lovasturisztikai létesítmények minősítése:

A minősítés szempontjai:

Környezeti szempontok:

- természeti adottságok
- parkosítás, a környezet rendje
- az épületek stílusossága, állapota, rendje
- a lovas szolgáltatásra használt területek alkalmassága, rendje
- higiénias feltételek biztosítása

Lovak tartásával, alkalmasságával kapcsolatos szempontok:

- a tartástechnológiai körülmények
- a lovak képzettségi foka
- kezelhetőség, kapcsolatteremtési készség
- a szolgáltatásnak megfelelő alkalmasság
- kondíció, és egészségi állapot

Lovas szolgáltatásokkal kapcsolatos szempontok:

- a lovas szolgáltatások köre: oktatás, tereplovaglás, fogatozás, bemutató, speciális szolgáltatás (lovas színház)
- a szerszámoknak a száma, állapota, tisztasága, biztonsága, kényelme
- a hely marketingje (információs médiák használata, kiadványok....)
- az ár/ érték aránya a szolgáltatásoknak

Személyi tényezők:

- a lovas szakember (vezető) alkalmassága
- az alkalmassága a szolgáltatást végző személyzetnek
- nyelvtudás
- balesetmegelőzés, védelem, biztonság

Egyéb programok és lehetőségek:

- a helyben lévő lehetőségek
- a telepen kívül lévő lehetőségek
- garantált rendezvények, programok
- szállás, étkezés minősége (helyben vagy közelben)

Pontozás, osztályba sorolás:

A fent említett kategóriákat az egyes létesítményekben 1-től 5-ig terjedően pontozzák.

A bírálat és a pontszámok alapján szerezhethetőek a minősítések, amik a következők:

5 patkó (2. ábra)

- minimum 22 összpontszám
- a minősítési kategóriákban 4 vagy 5 pont
- legalább 12 alkalmas ló és felszerelés
- a lovas szolgáltatások témaköréből legalább hármat szolgáltat
- legalább egy idegen nyelvet beszélő lovas szakemberrel rendelkezik

4 patkó

- minimum 19 összpontszám
- a minősítési kategóriák közül maximum egyben 3 -as pontszám (kivéve a lovak alkalmasságával kapcsolatos kategóriát)
- legalább 10 alkalmas ló és felszerelés
- a lovas szolgáltatások közül legalább 3-at szolgáltat, valamint van kiegészítő programja, például vadászlovaglás, bemutató...
- legalább egy idegen nyelvet beszélő lovas szakemberrel rendelkezik

3 patkó

- minimum 17 összpontszám
- a minősítési kategóriák közül a lovak alkalmassága és a lovas szolgáltatások kategóriában minimum 3-as pontszám
- legalább 8 alkalmas ló és felszerelés
- a lovas szolgáltatások közül két fő témakört képes nyújtani, valamint van kiegészítő programja, például bemutató, vadászlovaglás...

2 patkó

- minimum 15 összpontszám
- a minőségi kategóriák közül a lovak alkalmassága és a lovas szolgáltatások kategóriában minimum 3-as pontszám
- legalább 6 alkalmas ló és felszerelés
- a lovas szolgáltatásokból két fő témakört képes nyújtani, van kiegészítő programja (vadászlovaglás, bemutató...)

1 patkó

- minimum 12 összpontszám
- a minősítési kategóriák közül a lovak alkalmassága és a lovas szolgáltatások kategóriában minimum 3-as pontszám
- legalább 5 alkalmas ló és felszerelés (Bartos és Bányai, 2011)

1. táblázat: A 2001-es katalógusban megjelent minősített lovardák megoszlása régióként

Régiók	5 patkós	4 patkós	3 patkós	2 patkós	1 patkós	egyéb	Össz:
Budapest és Közép-Dunavidék	4	3	9	11	11	8	46
Alföld és Tisza-tó	4	12	10	8	11	11	56
Észak-Magyarország	3	1	1	3	1	1	10
Dunántúl	6	5	17	22	15	8	73
Balaton	3	1	10	5	9	2	30
Összesen							215

forrás: Lovasturizmus termékfejlesztési stratégia 2007-2013

2. táblázat: A 2006-os katalógusban megjelent minősített lovardák megoszlása régióként

Régiók	5 patkós	4 patkós	3 patkós	2 patkós	1 patkós	egyéb	Össz:
Budapest és Közép-Dunavidék	2	3	8	9	3	5	30
Alföld és Tisza-tó	5	14	11	7	7	11	55
Észak-Magyarország	1	1	-	4	7	2	15
Dunántúl	7	7	8	8	9	5	44
Balaton	-	4	5	1	2	4	16
Összesen							160

forrás: Lovasturizmus termékfejlesztési stratégia 2007-2013

2006-ra a katalógusban megjelenő lovardák száma lecsökkent. A visszaesés Budapest és Közép-Dunavidék, valamint a balatoni régiókban volt a legnagyobb.

„ A lovaglás egyfajta magatartásforma is, hiszen a ló megtanítja az embert viselkedni. „ /Monty Roberts/

2.3. A lovas terápiáról

A lovasterápia alatt a ló által támogatott, kísért gyógyító-fejlesztő eljárásokat értjük. Több egymáshoz kapcsolódó mégis önálló terápiás ágat foglal magába, amelyek különböznek specifikus célkitűzéseikben, a terapeutának az alapképzettségében, valamint abban, hogy a lónak milyen tulajdonságait használja a terápiás folyamatban elsősorban. Négy ágazatra lehet bontani melyek a következők: hippoterápia, ami a ló háromdimenziós mozgását használja ki a mozgássérültek rehabilitációjában, és rehabilitációjában, a gyógyypedagógiai lovaglás, és lovastorna, ami értelmileg sérültek illetve tanulásban akadályozottaknak a terápiás céllal történő lovagoltatását jelenti, a lovas pszichoterápia, ami azt a feladatot látja el, hogy a pszichés zavarokat a ló által támogatottan, facilitáltan (megkönnyítve) kezelje, végül ott van a parasport, ami fogyatékkal élők sport célú lovaglását jelenti. (Internet 2) Ezek közül a gyógyypedagógiai lovaglást szeretném kiemelni.

2.3.1 Gyógyypedagógiai lovaglás

Pszichés problémák esetében jelent kimagasló segítséget. Ez a fajta lovas terápia a lóval való foglalkozást, annak gondozását, lovaglást, és a lóhátán történő különböző tornagyakorlatok végrehajtását foglalja magába. Számos pozitív hatása van. Felelősség, és a bizalom érzését adja, élményt, hogy egy nagy állatot irányíthatnak, együttműködhetnek vele, növeli az önbizalmat, nem utolsósorban a viselkedésbéli problémák javulását segíti elő. Maga a lovaglás, és a ló hátán végzett tornagyakorlatok a fizikális képességeket fejlesztik. Lehet egyéni vagy csoportos, amit a képzett gyógyypedagógus-lovasterapeuta vezet. Történhet lépésben vagy más jármódban, mint ügetés vagy vágta. Kifejezetten jó hatású érzelmileg visszamaradott, tanulási problémákkal küzdő, autista, hiperaktív vagy más magatartászavaros betegek esetében, illetve az érzékszervi képességek sérülése, mint látás- vagy hallásproblémák, esetleg teljes vakság, sükettség esetében is jó hatása van. (Internet 3)

2.3.2 A lovas terápia haszna

A lovak harmonikus, természetes mozgása az ember háromdimenziós mozgásához hasonló, ami az ember medencéjén, és gerincén keresztül stimulálja a törzsizmok működését, valamint azokat az agyi struktúrákat, amik az egyensúlyérzéért felelnek. Ennek köszönhetően javul a mozgásérzékelés, az egyensúly, és mozgáskoordináció, korrigálódik a kóros izomtónus. Fejlődik

által a figyelem, a gondolkodás, és a motiváció, erősödik az önbizalom, csökken az az érzés, hogy rá vannak utalva valakire, megadja az életöröm érzését. Jó kihatással van a társas kapcsolatokra is, hiszen együtt kell működni a lóval, a terapeutával, és a társakkal. Az érzelmi és akarat funkciók javulnak, fejlődik a kommunikáció. (Internet 3)

„ Minden emberi lény, akár fogyatékos, akár nem, igyekszik képességei legjavát nyújtani, és ha boldogságra törekszik, meg is fogja lelteni a boldogságot. „ / Naoki Higashida/

3. Saját tapasztalatok - Boldogság

Ez az a szó, amivel le tudom írni a gyakorlatot. A mindennapi teendők mellett, rengeteg mást is csináltam. Többek között: tereplovaglás dokumentálása céljából életemben először ültem kvadon. Nagyon jó élmény marad számomra. Az edzőmnek vannak szarvasai, három nőtény (tehén), és egy hím (bika). A szarvasbikát meg is simogattam, természetesen kerítésen kívülről. Kipróbálhattam milyen begyújtani egy füstölőt (hiszen a lovasturizmusnak az is része, hogy étkezést biztosítsunk a vendégek számára). (4. ábra), (5. ábra) Egyik nap elmentünk Kiscsőszre, ahol megtekinthettem az ott lévő múzeum egy részét. Itt simogattam egy napja született kecskegidát, szürkemarhát, ettettem lovat, bivalyt, birkőzőket is próbáltam etetni, de ők nem mertek közel jönni hozzám, láttam rackajuhokat, és szamarat is. Körmözésen vehettem részt. (6.ábra), (7.ábra), (8.ábra) Továbbá én is tudtam lovagolni, gyakorolni, tereplovaglason is voltam, ahol több őzet is láttam. Rengeteg élménnyel gazdagodtam gyakorlatom alatt, mégis a legjobban a terápiás lovagoltatásokat szerettem. Találkoztam többek között autista, hiperaktív, down szindrómás, és koraszülöttségből fakadóan értelmi-, mozgás-, és hallás- fogyatékos -(többszörösen fogyatékos)- gyermekkel is.

3. ábra Én és E. a koraszülött kislány (saját kép)

4. ábra Füstölő begyűjtés közben (saját kép)

5. ábra Füstölt termékekkel (saját kép)

6. ábra Kemence, benne egy patkóval (saját kép)

7. ábra Kovácsok autója (saját kép)

8.ábra Patkó felsütése (saját kép)

Egy hiperaktív kislánynál sikerült elérni, hogy átmásszon velem négykézláb a ló hasa alatt. Egy autista kisfiú nevetett a ló hátán ülve, mert prüszkölt a ló, valamint volt, hogy felvette velem a szemkontaktust, puszit küldött, és megsimogatott. (10. ábra) Az egyik kislányt, aki koraszülött sikerült bele vonnom a lovardai életbe. (9. ábra) Együtt toltuk a talicskát, Ő állt ellőttem, én pedig mögötte. Nagyon ügyes volt! Lovagláskor az edzőmnek nem is engedte, hogy fogja a lábát, csak nekem. Miközben Ő a ló hátán ült, a lovas pályán elhelyezett rudakon vezettem Őt át, bolyák között is mentünk cikcakkban. Volt, hogy megálltunk a pályán található egyik betűnél (F), és megkértem Őt, hogy tapsoljon egyet, majd megmutattam hogyan csinálja, tapsolt is. Karikákba (piros, kék, zöld) kellett belebújnia, majd miután tettünk egy kört odaadnia az edzőmnek a megfelelő színű karikát. Ügyesen csinálta ezt is! Ő nem beszél ám egyik terápiás lovaglás alkalmával kimondta, hogy „igen”. Egyik alkalommal együtt lovagoltunk. (3. ábra) Egy down szindrómás fiú lovagoltatás után mondta nekem, hogy nagyon jó volt a lovaglás, jól érezte magát.

Nagyon boldoggá tudják tenni az embert ezek a foglalkozások, látva, hogy a gyerekek jól érzik magukat, része lehetett az örömükben az embernek, mikor például nevetnek a ló hátán, mikor úgy érzed megkedveltek téged, és te is őket. A koraszülött kislánynak például sikerült majdnem megsiratnia engem, már jött a könnyem örömömben. A fogyatékkal élő gyerekek, emberek sokszor több szeretet adnak, mint egészséges társaik, minden önzés nélkül, nem várva érte semmit. Minden esetben önmagukat adják, mindenféle „álarc” nélkül.

9. ábra A koraszülött kislánnyal (saját kép)

10. ábra Autista kisfiúval (saját kép)

„Az egyike azon dolgoknak, amik a legtöbb boldogságot adják nekünk, a többi ember. „ / Nicklas Brendborg/

4. Saját kutatás

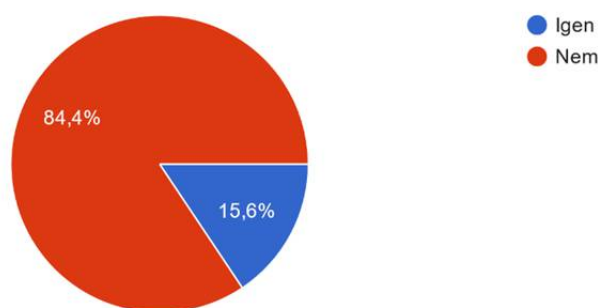
Szakdolgozatomhoz készítettem egy kérdőívet, ami főként a fogyatékos családok lovasturizmusát hivatott felmérni, ám úgy tettem fel a kérdéseket, hogy arra olyan is válaszolni tudjon, akinek családjában nincsen fogyatékossgal élő személy. A kérdőív elkészítésekor kiemelt volt számomra, hogy megismerjem azon családok háttér tudását, tapasztalatait a lovasturizmusról, ahol a családnak egy fogyatékossgal élő személy is tagja, valamint azon személyek válaszai is hasznosak voltak számomra, akiknek családjában nincs ilyen személy. Így lehetőségem volt megismerni az érme mindkét oldalát, és azután levonni a saját hipotéziseimet, következtetéseimet.

A kutatást Google Űrlap segítségével végeztem és a közösségi média felületén, valamint személyes találkozásokon keresztül vontam be az embereket. A kitöltők életkora 20 és 60 között mozgott, többségében nők voltak a válaszadók.

A kérdőívre összesen 32 válasz érkezett a válaszadók részéről. Sok volt közülük a fiatal, húsz vagy huszonéves, ami meglepő, és pozitív csalódás volt számomra, hiszen a téma, a mai közösségi média által uralt világban, szerintem nem olyasmi, amivel a fiatalok sokat foglalkoznának. Továbbá szintén meglepett a nők többsége. Úgy gondoltam ki egyenlítősebb lesz az arány. Ugyanakkor érdekes számomra az a párhuzam, hogy tapasztalataim alapján a lovas világ inkább a nők világa, elszórtan találkozni férfiakkal.

Van fogyatékossgal élő a családjában?

32 válasz

11. ábra (saját)

Az első kérdésre, miszerint van-e fogyatékossgal élő személy a családban, mindössze a válaszolók 15,6 % -a felelt igennel (11. ábra). Ez kicsit csalódás volt számomra, hiszen több olyan személy,

család tapasztalatait szerettem volna megismerni, akiknél fogyatékossgal élő él, hiszen szakdolgozatom főként rájuk fókuszál, de hálás vagyok azoknak, akik érintettek, és megosztották velem, amire kíváncsi voltam.

A második kérdéssel szerettem volna felmérni milyen fogyatékosággal élnek az adott személyek családtagjai, amennyiben van ilyen személy a családban. Öröm volt látni, hogy sokféle válasz érkezett. A megkérdezettek között volt olyan, ahol autizmussal élő személy, míg volt olyan is ahol halmozottan súlyos vagy többszörös fogyatékosággal élő, mint például süket és néma személy van a családban. Ez is bizonyítja, sokféle fogyatékoság van.

A harmadik kérdéssel arra voltam kíváncsi hallottak-e a lovasterápiáról, részt vettek-e ilyenénen fogyatékosággal élő családtagjukkal. Eléggé vegyes válaszok születtek. A többség vagy nem hallott róla vagy hallott róla, de nem vett részt ilyenénen. Ezzel kapcsolatban felmerült bennem a kérdés: vajon miért nem hallottak még róla, vagy ha hallottak miért nem vettek részt egyszer rajta, hiszen az köztudott tény (legalábbis én így gondolom), hogy az állatok, így a lovak is, jó hatással vannak az emberekre, legyen egészséges vagy fogyatékkal élő.

A negyedik kérdésem az volt, honnan hallottak a lovasterápiáról, hol vettek részt rajta. Volt olyan, aki olvasott róla, aki interneten találkozott vele, meséltek neki róla, valaki azon a helyen hallott róla, ahol a gyermeke lovagol, a médiában olvasott róla, valaki Tényőn, a Lovasélmény Rekreációs Egyesület révén találkozott vele, valamint nagy öröm volt számomra, hogy volt olyan a válaszadók között, aki a gyakorlati helyem, a Magyar Fogyatékosok Lovas Sportszövetsége által hallott róla, ott vett részt.(Voltak olyan szülők a kitöltők között, akiket a gyakorlatom idején ismertem meg.) Továbbá pozitív meglepetés volt számomra, hogy a megkérdezettek egyike a szakmája révén, védőnőként találkozott vele, hiszen tudtam róla, hogy van olyan, hogy kisebb pónival elmennek kórházakba meglátogatni a betegeket, ám úgy gondolom hazánkban ez nem annyira elterjedt.

Az ötödik kérdésben arra voltam kíváncsi mennyire ismerik a megkérdezettek a lovasturizmust, tudják-e mi az, hol találkoztak magával a fogalommal, ha találkoztak vele. Itt is hasonló az eredmény a lovasterápiáról feltett kérdéshez. A megkérdezettek nem hallottak róla vagy nem pontos, esetleg helytelen fogalmuk van róla. Hallottak róla, de nem pontos a meghatározásuk. Volt olyan, aki nem biztos tudásában. Volt olyan is azonban, aki egész pontosan, összefoglalóan megfogalmazta. Azok, akik hallottak róla az internet, a TV vagy egy másik személy által hallottak róla. Ezzel kapcsolatban az merült fel bennem, vajon miből eredhet az, hogy nem igazán hallanak róla az emberek, vagy ha hallanak, tudnak róla, egy nem minden esetben pontos, valóságot fedő képet kapnak a lovasturizmusról.

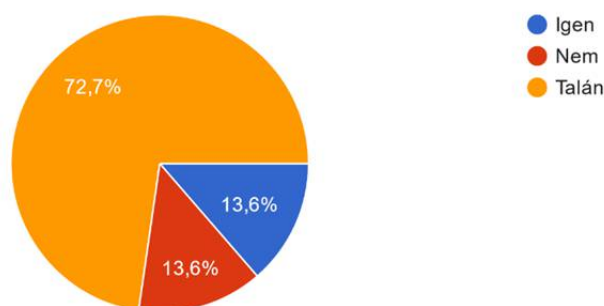
A hatodik kérdésben arra voltam kíváncsi milyen lovasturizmusba tartozó tevékenységen vettek részt, amennyiben részt vettek valamilyenén. Ide tartozik a lovasoktatás, lovastúra, bemutató, rendezvény, solymászat, vadászlovaglás, lovastábor... Többségben voltak azok a megkérdezettek, akik vettek már részt valamilyen tevékenységen. A fentebb említett tevékenységek közül többen

lovakoktatáson vettek részt, voltak, akik bemutatón voltak, akik hintó, lovaskocsizáson voltak, többen voltak azok is, akik solymászáton, solymász bemutatón vettek részt. (Volt olyan megkérdezett, aki hobbi szinten sólymázkodik). Voltak egy-ketten, akik lovastáborban voltak valamikor. Ami különlegesen érdekes volt számomra, hogy valaki a Sümegi lovagi tornán vett részt, valamint olyan is volt, aki falusi díjugratóversenyen volt! (Karakószörcsökön, ahova nekem is van kötődésem, hisz az anyai nagymamám ott lakik). Ami különösen elgondolkodtató volt számomra, hogy az egyik válaszadó, akinek van fogyatékkal élő a családjában azt a választ adta erre a kérdésre, hogy azért nem vettek még részt semmi ilyesmi tevékenységen, mert tartanak a lovaktól.

A következő (hetedik) kérdésben az előző kérdésre nemet felelőkre összpontosítottam. Arra voltam kíváncsi, hogy bár korábban még nem vettek részt semmilyen lovasturisztikai tevékenységen, terveikben van- e, hogy a későbbiekben mégis adjanak neki egy esélyt, részt vegyenek egyen vagy többen. A válaszadók 13,6 % -a igennel felelt, és a legtöbben (72,7 %) talánnal feleltek, a maradék 13,6 % pedig nem válasz volt (12. ábra). Ez megerősítette bennem azt, hogy az emberek nyitottak vagy nyitottak lennének a lovasturizmusba való részvételre. Legalább is többségben.

Amennyiben nem volt a válasz valamikor terveznek részt venni ?

22 válasz

12. ábra (saját)

A nyolcadik kérdésben a szálláskeresésre voltam kíváncsi. Hol találnak szállást a lakóhelyüktől távol, ami megfelelő a fogyatékkal élő családtag számára is (ha van)? Itt a kitöltők többsége azt a választ adta nem volt szüksége szállásra, mert a tevékenység a lakóhelyén vagy ahhoz közel volt, valamint volt olyan, aki rokonnál „talált” szállást. Volt azonban olyan is, aki máshol szállt meg, mint a

lakhelye. Voltak, akik Sümegen szálltak meg, volt, aki egy szállodában szállt meg, ami a lovasturisztikai tevékenységet biztosította.

Az utolsó (kilencedik) kérdés volt a kutatásomban a legfontosabb, a leglényegesebb. Ugyanis ebben a kérdésben szerettem volna megismerni a válaszadók tapasztalatait, véleményeit, elolvasni tanácsaikat, amik hasznosak, és elgondolkodtatóak voltak számomra. Itt a lovasturizmussal, a benne dolgozókkal kapcsolatos tapasztalataikra voltam kíváncsi, a megfigyeléseikre mennyire nyitottak ezek a személyek a fogyatékkal élőkkel szemben. Valamint szerettem volna, ha megosztják, velem gondolataikat arra nézve szerintük hogyan lehetne népszerűsíteni a lovasturizmust a fogyatékossgal élő családok számára. Szerencsére csak pozitív véleménnyel találkoztam a lovasturizmusban dolgozókról, valamint sok remek ötletet kaptam a népszerűsítésre vonatkozóan.

„ Ha adott esetben „furcsa” következtetésekre jutunk (...), akkor lényegtelen, hogy ez tetszik-e nekünk, vagy sem. Az egyetlen lényeges kérdés az, vajon ezek a következtetések összeegyeztethetők-e a kísérleti tapasztalattal vagy sem. „ / Richard Feynman /

5. Következtetések és javaslatok

5.1 Következtetések

Úgy vettem észre a kérdőív alapján, hogy az emberek összességében nyitottak vagy nyitottak lennének a lovasturizmus felé. A benne dolgozókról pozitív véleménnyel vannak. Úgy gondolom a lovasturizmus sokszínűségéből fakadóan sok lehetőséget tartogat, tartogatna a fogyatékkal élő családoknak. Ugyanakkor a lovasturizmusban dolgozók közül nem mindenki nyitott a fogyatékkal élőkkel szemben vagy nyitottak, de nincs például a fogyatékosok lovagoltatására alkalmas ló. Egy olyan ló, aki nincs hozzászokva a fogyatékosággal élők viselkedéséhez, rohamaihoz esetenként, az megijedhet, így esetleg kárt téve a fogyatékos személyben. Van olyan, hogy nyitottak lennének az emberek a fogyatékosággal élő családtagjukat a lovasturizmus részévé tenni, ám nem teszik, mert magának a lónak a mérete riasztja meg őket, akadályozza meg őket ebben, így esélyt sem adnak neki. A legnagyobb akadályt szerintem a reklám hiánya jelenti. Ez abból fakad nagy részben, véleményem szerint, hogy a lovasok világa egy zárt világ. Az pedig, hogy az emberek nem 100%-ban vannak tisztában a lovasturizmus fogalmával, abból fakadhat, hogy ez egy nagyon tág fogalom.

5.2 Javaslatok

Úgy gondolom, mindenképp tudatosítani kellene minden lovasturizmusban dolgozó személyben, meg amúgy minden „egészséges” emberben, hogy hagyjanak fel az előítéletekkel, a kirekesztéssel. Ne forduljanak el a fogyatékkal élőktől, csak azért mert ők egy kicsit mások. Biztosítani kellene több lovardában is legalább egy terápiás lovat, ami alkalmas fogyatékosok lovagoltatására. A jelenleginél jóval több helyen kellene legalább egy fogyatékosokhoz értő szakember is a lovasturisztikai tevékenységeket biztosító helyekre. REKLÁM. Ahogy azt már korábban is említettem kevés a reklám. Lehetne például nyitott órákat tartani a lovardákban, amiket fogyatékosággal élők is megtekinthetnének családjukkal. Lehetne táborokat rendezni direkt fogyatékosággal élők számára. Intézményekben (iskolák, óvodák, szállodák illetve más szálláshelyek), valamint különböző fórumokon hirdetni, tájékoztatót tartani. Falunapokon meg lehetne keresni a polgármestereket, a városokban lehetne bemutatókat tartani a különböző rendezvényeken. Több lovasnapot lehetne tartani. Össze lehetne fogni a szakorvosokkal, el lehetne helyezni náluk szórólapokat, az orvosok ajánlhatnák a lovasterápiát. Nem utolsó sorban fel kellene

hívni az emberek figyelmét arra, hogy az állatok, így a lovak is jó hatással vannak az emberekre. Felhívni a fogyatékossgal élők családjainak a figyelmét a lovasterépia, a lovaglás pozitív hatásaira. Azok számára, akik a ló méretétől félnek fel hívni a figyelmet, hogy vannak pónik, kisebb méretű lovak is. Remélem, egyszer megvalósulhat az, hogy egyre több fogyatékossgal élő család vegyen részt a lovasturizmusban, mert ők is megérdemlik, hogy részesei legyenek valami fantasztikusnak! Ezen túl abban is reménykedem, hogy egyszer eljön az a világ, amikor megszűnik a kirekesztés, azért mert valaki „más”.

„A lovak nem hazudnak. Ők aztán nem rejtik véka alá érzéseiket, minden ízükben őszinte lények. Ha félnek, tétováznak, behódolnak, megvadulnak vagy éppen nyugodtak és magabiztosak – higgyék el mindeme érzéseket átélük, és persze jóval többet is. „ / Chris Irwin/

6. Összefoglalás

Az első fejezet a bevezetés, amiben megfogalmaztam témaválasztásom okát, továbbá a célt, amit szerettem volna elérni dolgozatom megírásával. Leírtam milyen kötődésem van a lovakhoz, hogy a lovasturizmusban a sokszínűség fogott meg igazán. Leírtam, hogy egy olyan szemszögből közelítem meg dolgozatom témáját, amelyből még nem sokan tették előttem. Leírtam a fogyatékosággal élőkkel kapcsolatban a véleményem, hogy személyes kötődésem is van hozzájuk hiszen én magam koraszülött vagyok. Leírtam, hogy a Magyar Fogyatékosok Lovas Sportszövetségénél végeztem gyakorlatomat, ahol volt szerencsém több olyan gyermeket, és családját megismerni, akik valamilyen fogyatékosággal élnek, hogy ezek a gyerekek milyen boldogságot tudnak okozni. Végezetül leírtam, hogy dolgozatom megírásának célja az, hogy a lovasturizmust a fogyatékosággal élő családokra fókuszálva mutassam be. A második nagyobb fejezet az irodalmi áttekintés volt amelyen belül az első alfejezetben, ami a „Fogalmak“ volt, tisztáztam, kifejtettem a megértéshez szükséges fogalmakat. Leírtam a fogyatékoság, valamint az egyes típusainak -mint például látássérültség, mozgássérültség és a többi, illetve a lovasturizmus fogalmát is. A második alfejezetben magáról a lovasturizmusról írtam, honnan is indult, hol tart most. Leírtam minek is köszönhető a megjelenése, kiknek köszönhető, hogy hazánkban is megjelent, leírtam hogyan alakult a helyzete, hogyan is néz ki napjainkban, valamint részletesen kifejtettem a patkós minősítést, amiről a fejezetben említést tettem. A harmadik alfejezetben bővebben írtam magáról a lovasterápiáról hiszen gyakorlati helyemen ezzel foglalkoznak, valamint véleményem szerint a fogyatékosággal élőket ez érinti a leginkább. Leírtam mit is jelent pontosan a lovasterápia, milyen ágazatai vannak, amik közül kiemelten írtam a gyógypedagógiai lovaglásról. Végül a lovasterápia hasznáról írtam. A harmadik fejezetben a gyakorlat alatt eltöltött időről írtam, miket csináltam ott, leírtam élményeimet, tapasztalataimat. Leírtam többek között, hogy gyakorlatom alatt volt szerencsém életemben először kvadozni, hogy simogathattam egy napja született kecskegidát, hogy simogathattam szarvast, ugyanis az edzőmnek három is van. Körmözésen vehettem részt. Kipróbálhattam milyen begyűjtani egy füstölőt. Valamint leírtam, hogy a terápiás lovagoltatást szerettem a legjobban a gyakorlat alatt, és leírtam néhány ehhez kapcsolódó élményemet, tapasztalatomat. A negyedik fejezetben a kutatásomat fejtettem ki. Leírtam, hogy mi is volt a tárgya. Leírtam, hogy a kutatásomat egy általam készített kérdőív (Google Űrlap) segítségével

végeztem, amibe a közösségi média felületén, valamint személyes találkozás révén vontam be az embereket. Leírtam milyen korúak, neműek voltak a kitöltők. Ezt követően egyesével végigmentem a kérdéseken, és kielemeztem a válaszokat, amik az adott kérdésre érkeztek. Továbbá felvettem a problémákat. Az ötödik fejezetben leírtam következtéseimet, amiket a kérdőívre érkező válaszok alapján vontam le, és javaslatokat tettem a problémák megoldására.

7. Irodalomjegyzék

Bartos Ádám – Bányai Adél (2012): Lóhasználat és hajtási ismeretek. Oktatási segédlet a Ménesgazda szakos hallgatók számára (digitális tananyag) MATE Georgikon Campus

Internet 1.: <https://agrargazat.hu/hir/agrar-lovaglas-turizmus-lovastura-szabadido-mezogazdasag/> (2023. 03. 10.)

Internet 2: <http://www.lovasterapia.com/hu/lovasterapia/> (2023. 03. 19.)

Internet 3: <https://www.webbeteg.hu/cikkek/psziches/1665/lovasterapia-kiknek-es-miert-lehet-hasznos>

(2023. 04. 05.)

Internet 4:

http://www.jgypk.hu/tamop15e/tananyag_html/Rekreacio_III/ii22_a_fogyatkossz_fogalma.html (2023. 03. 09.)

Internet 5: <https://www.lovasok.hu/index-archive.php?i=15807> (2023. 04. 22.)

Bartos Ádám – Bányai Adél – Tóth Éva (2011): Lovasturizmus. Oktatási segédlet a Ménesgazda szakos hallgatók számára (digitális tananyag) MATE Georgikon Campus

Köszönetnyilvánítás

Köszönöm családomnak a támogatást tanulmányaim alatt. Köszönöm az edzőmnek, egyben külső konzulensemnek a tanácsokat, hasznos ötleteket. Köszönöm a szülőknek, akik hozzájárultak ahhoz, hogy gyermekükéről fénykép kerülhessen dolgozatomba. Nem utolsó sorban szeretném megköszönni mindenkinek, aki kitöltötte vagy megosztotta a kérdőívet ezzel hozzájárulva kutatásomhoz.

Mellékletek:

1-es melléklet:

Beleegyező nyilatkozat

Alulírott MÁTICS SZABOLCS (szülő/törvényes képviselő) hozzájárulok, hogy gyermekemről fénykép készüljön. Beleegyezem, hogy a gyermekemről készült fénykép a szakdolgozatba bekerüljön. A szakdolgozat nem kerül nyilvánosságra (például: közösségi média). A szakdolgozatot kizárólag az egyetem kezeli.

Kelt.: Pápa, 2023.04.26

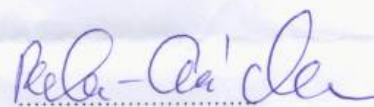
Mátias Szabolcs
(szülő/ törvényes képviselő)

2-es melléklet:

Beleegyező nyilatkozat

Alulírott BAKÁNY-SIMÓ MIJAM (szülő/törvényes képviselő) hozzájárulok, hogy gyermekemről fénykép készüljön. Beleegyezem, hogy a gyermekemről készült fénykép a szakdolgozatba bekerüljön. A szakdolgozat nem kerül nyilvánosságra (például: közösségi média). A szakdolgozatot kizárólag az egyetem kezeli.

Kelt. : SÁSKA, 2023. 01. 26.

(szülő/ törvényes képviselő)

Fogyatékosággal élők a lovasturizmusban

Gelencsér Ágnes vagyok, a Magyar Agrár- és Élettudomány Egyetem Ménesgazda szakos hallgatója. A szakdolgozatom témája a fogyatékos családok lovasturizmusa. Ezzel a kérdőívvel szeretném felmérni, hogy ha nyílik lehetőség milyen módon vesznek részt benne. A kitöltés anonim. A kérdőívből származó adatokat kizárólag a szakdolgozatomhoz használnám fel. Nagyon szépen köszönöm a segítséget!

* Kötelező kérdés

1. Az Ön neve? *

2. Az Ön kora? *

3. Van fogyatékosággal élő a családjában? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

- ☐ Igen
- ☐ Nem

4. Amennyiben az előző kérdésre a válasz igen volt, milyen fogyatékosággal él?

5. Hallott már a lovasterápiáról? Vett részt ilyenén? *

6. Ha az előző kérdésre igen volt a válasz hol találkozott először a lovasterápiával, hol vett részt ilyenén?

7. Tudja mit takar a lovasturizmus fogalma? Hallott már róla, ha igen honnan? *

8. Vett már részt valamilyen lovasturizmusba tartozó tevékenységen (lovas túra, bemutató, lovastábor, rendezvény, solymászat, vadászlovaglás, lovasoktatás...) Ha igen, akkor mi volt az? *

9. Amennyiben az előző kérdésre igen volt a válasz és a lakóhelyüktől távol volt ez a tevékenység, hol találtak szállást?

10. Amennyiben nem volt a válasz valamikor terveznek részt venni ?

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

- ☐ Igen
☐ Nem
☐ Talán

11. Ön szerint hogyan lehet népszerűbbé tenni a lovasturisztikai tevékenységeket *
a fogyatékkal élő családok számára? Milyen tapasztalatai vannak a lovasturizmussal, a benne dolgozókkal kapcsolatban? Mennyire nyitottak a fogyatékkal élőkkel szemben?

Ezt a tartalmat nem a Google hozta létre, és nem is hagyta azt jóvá.

Google Űrlapok

NYILATKOZAT

a szakdolgozat nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: Gelenics Róbert
A Hallgató Neptun kódja: BP4G9B
A dolgozat címe: Fegyvertársakkal élők a lovasturizmusban
A megjelenés éve: 2023
A konzulens tanszék neve: Kélettudományi tudományok Intézet

Kijelentem, hogy az általam benyújtott szakdolgozat egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, s az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a Záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkori szellemi tulajdonkezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe.

Kelt: 2023. év 04. hó 27. nap

Gelenics Róbert
Hallgató aláírása

**KONZULTÁCIÓS
NYILATKOZAT**

Gelencsér Ágnes (hallgató Neptun azonosítója: BP4G9B) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a szakdolgozatot áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A szakdolgozatot a záróvizsgán történő védeésre javaslom / nem javaslom.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem

Kelt: Keszthely, 2023. április 28.

Dr. Bartos Ádám
Belső konzulens

Magyar Agrár- és Élettudomány Egyetem
Állattenyésztési tudományok Intézet - Georgikon Campus
Ménesgazda szak

Fogyatékosággal élők a lovasturizmusban

Belső konzulens:	Dr. Bartos Ádám Sándor Egyetemi docens, Szakkoordinátor
Külső konzulens:	Topár Zsolt Magyar Fogyatékosok Lovas Sportszövetsége elnöke
Készítette:	Gelencsér Ágnes BP4G9B nappali tagozat
Intézet/Tanszék:	Élettani és Takarmányozástani Intézet / Takarmányozástani és Takarmányozás-élettani Tanszék

Készthely

2023.

A szakdolgozat tartalmi kivonata

A dolgozat elején a tartalomjegyzék található.

A dolgozat első fejezetében arról van szó miért ezt a témakört, témát választottam, mi a célom a szakdolgozat megírásával.

A következő nagyobb fejezet (Irodalmi áttekintés) első alfejezetében azon fogalmak kerültek kifejtésre, amik fontosak a dolgozat szempontjából.

A második alfejezet a lovasturizmusról szól általánosságban, kifejtve a patkós minősítés rendszerét.

A harmadik alfejezet a lovasterápiáról szól. Különös tekintettel arra, hogy mit is jelent pontosan, mi a haszna. Hiszen a fogyatékkal élőket elsősorban ez érinti.

A harmadik nagyobb fejezetben a gyakorlatom alatt eltöltött időre, az ott szerzett tapasztalatokra helyeztem a hangsúlyt.

A negyedik fejezet a dolgozatom fő részeként a kutatásomat tartalmazza. A szakdolgozathoz készült kérdőívre kapott válaszokat elemzem. Itt történik a probléma/problémák felvetése is.

Az ötödik fejezetben következtetéseket teszek a kérdőív kitöltésekből származó adatok alapján, valamint leírom javaslataimat a probléma/ problémák megoldására.

Az utolsó, hatodik fejezetben összefoglalom a szakdolgozatban leírtakat, fejezetenként.

Ezt követően, az irodalmi jegyzék után, a dolgozatom lezárásaként, köszönetnyilvánítást teszek.